

Svar Rek. 27/2017, Agenda 2030

1. Rekommendation

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

å oppfordre alle relevante nordiske institusjoner som arbeider med næringslivet, som til eksempel Nordisk Energiforskning (NEF), Nordisk Innovation, Nordisk miljøfinansieringsselskap (NEFCO) og NordForsk, fremover ved planlegging av sitt arbeid undersøke om og i så fall hvordan de kan understøtte oppnåelsen av bærekraftsmålene,

å undersøke om det svenske initiativ «The Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD) og UNDPs «SDG –Accelerator» har potensiale som nordiske eller nordisk støttede initiativer,

å i samarbeid med Nordisk råd etablere et forum hvor politikere og forskere regelmessig frem mot 2030 kan inngå i dialog om løsninger, som fremmer oppnåelsen av bærekraftsmålene og som baseres på forskning og knowhow fra hele Norden,

å fastholde de mål som fremgår av strategien «Ett gott liv i ett hållbart Norden», og at de utvides med de av FNs 2030 mål, som de nordiske land kan forenes om som felles nordiske mål,

å se over de eksisterende nordiske indikatorer for bærekraftig utvikling, og hvor det ikke foreligger egnede indikatorer gi de nordiske statistiske organisasjoner i oppdrag å utvikle innsamling og bearbeiding av den statistikk som behøves for å kunne følge utviklingen mot felles nordiske mål,

at det regelmessig gjennomføres en vurdering av endringer og ulikheter i barnas levestandard i Norden,

å undersøke forutsetningene for å opprette et tre-parts-dialog på nordisk nivå,

å fremme kunnskap om bærekraftsmålene og forståelse for målenes viktighet blant Nordens befolkning ved å initiere samarbeid med nordiske folkelige

organisasjoner som FN forbundene og Foreningen Norden,

å justere og gjennomføre Ministerrådsforslag B 315/hållbart, Generation 2030 -Nordiskt program för genomförandet av Agenda 2030 og inndra Nordisk råds synspunkter ved justering og utvikling av de konkrete innsatser.

2. Meddelande från Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet tackar Nordiska rådet för rekommendation 27/2017 (hållbart) angående Agenda 2030, samt den goda dialogen kring framtagandet av programmet "Generation 2030" under år 2017. Programmet "Generation 2030" kommer att genomföras under de följande tre åren, med avslutning i december 2020. Ministerrådets överordnade bedömning är att flera av de frågor som lyfts i rekommendationen har redan tagits, eller kommer att tas, i beaktande i programmets implementering, eller hanteras på andra sätt inom ramen för ministerrådet. Uppföljningen av rekommendationen i sin helhet kommer att diskuteras närmare under våren 2018 av den nordiska expertgruppen för hållbar utveckling, som fungerar som styrgrupp för programmet "Generation 2030", varefter ev. frågor som föranleder vidare åtgärder lyfts upp i behandling till den nordiska samsamarbetskommittéen (NSK) eller de nordiska samsamarbetsministrarna (MR-SAM).

Nedan följer en punktvis genomgång av rekommendationens åttio satsar:

1. De nordiska samsamarbetsministrarna har i samband med godkännandet av programmet "Generation 2030" stärkt sin ambition om att integrera hållbar utveckling och Agenda 2030 i alla verksamheter inom ramen för Nordiska ministerrådet. Som ett led i integreringsarbetet, har ministerrådets sekretariat som avsikt att under våren 2018 utföra en process, där alla nordiska institutioner bereds redogöra för sin verksamhet från ett Agenda 2030-perspektiv. Institutionerna bereds också redogöra för hur man i framtiden kan stärka detta arbete ytterligare. Processen förväntas bli utförd under våren 2018, med ambition om att kunna redogöra för svaren i samband med ministerrådets redogörelse om implementeringen av "Generation 2030" under Nordiska rådets session i 2018. De institutioner som arbetar med näringslivet bereds särskilt lyfta fram på vilket sätt man kan stärka samarbetet med näringslivet på detta område.

Det nordiska miljöfinansieringsbolaget NEFCO är en fristående institution och styrs därmed inte av Nordiska ministerrådet. I sin egenskap av observatör i NEFCO:s styrelse, har ministerrådet i december 2017 dock bett om att NEFCO redogör för sin verksamhets kopplingar till Agenda 2030 och hur man framtåtriktat kommer att jobba med dessa frågor. I sitt svar den 12 januari 2018 till NMR lyfter NEFCO, vars huvudsakliga verksamhet är fokuserad på hållbar utveckling inom miljö, fram att den nya strategiska inriktningen och

det justerade mandatet stärker fokus på klimat och grön tillväxt även globalt. Inom fonden Nopef, som administreras av NEFCO, är syftet att stärka nordiska företags internationella konkurrenskraft genom att finansiera förstudier och förberedande affärsaktiviteter för internationalisering och prioriterar projekt som främjar grön tillväxt och hållbar utveckling. Dessa huvudsakliga fokusområden bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Under år 2017 har NEFCO även arbetat med att utveckla riktlinjer för integrering av jämställdhetsperspektiv inom projekten

2. Den nordiska expertgruppen för hållbar utveckling kommer under 2018 att se närmare på det svenska initiativet "The Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD)", med syftet att undersöka huruvida detta initiativ kunde ha potential som ett nordiskt initiativ. Ministerrådet har redan i 2017 haft dialog med UNDP kring projektet "SDG Accelerator". Projektet presenterades för ämbetsmannakommittén för näringslivsfrågor (ÄK-N) i juni 2017. ÄK-N noterade projektet med intresse, men beslöt att inte stöda initiativet finansiellt på dåvarande tidspunkt. Projektet "SDG Accelerator" har efterföljande av UNDP begränsats till att i första omgång testas i Danmark under en inledande tvåårsperiod, varefter UNDP kommer att undersöka möjligheterna att utvidga initiativet till hela Norden. Ministerrådet kommer att upprätthålla en dialog med UNDP kring detta.
3. Ministerrådet har i december 2017 (5.12.2017, NSK) beslutat att bevilja 200 000 DKK till ett förstudie drivet av Sustainable Development Solutions Network (SDSN) vid Chalmers universitet i Göteborg, Sverige. Syftet med förstudiet är att undersöka möjligheterna att etablera ett forum för forskare och beslutsfattare, med ett särskilt fokus tematiken "hållbar konsumtion och produktion" som definierats som en stor utmaning för Norden i uppnåendet av de globala målen. Ministerrådet välkomnar ett samarbete med Nordiska rådet i denna fråga.
4. I samband med att MR-SAM godkände programmet "Generation 2030" i september 2017, beslöt ministrarna att också utföra en teknisk revidering av den nordiska hållbarhetsstrategin "Ett gott liv i ett hållbart Norden" (2013). I samband med revideringen kommer strategin att tydliggöra vilka globala mål och undermål som är sammankopplade med målsättningarna i strategin. Nordiska rådet kommer att höras i revideringsprocessen. Därutöver menar ministerrådet, att de nordiska länderna redan i förbindelse med godkännandet av "Generation 2030" definierat det globala målet 12 (i koppling till andra tillhörande mål), som ett särskilt prioriterat gemensamt nordiskt mål.
5. Ministerrådet har som avsikt att under år 2018 utföra en granskning av de nuvarande nordiska hållbarhetsindikatorerna, för att säkra att dessa är i linje

med de globala målen. I samband med detta kommer ministerrådet att se över behovet att inkludera eventuella nya indikatorer eller avskaffa gamla. Nordiska rådet kommer att höras i denna process.

6. Programmet "Generation 2030" har utpekat barn och unga som en särskilt viktig målgrupp för arbetet med Agenda 2030 i Norden. Under programperioden kommer att särskilt fokus att ligga på tematiken hållbar konsumtion och produktion i Norden. Detta relaterar också i viss grad till frågan om olikheter i barns levnadsvillkor, och om det är relevant kommer frågan att lyftas inom ramen för "Generation 2030" under de kommande åren. Primärt kommer ministerrådet dock att fortsätta fokusera på denna fråga inom andra verksamhetsområden. Härunder kan specifikt nämnas NORDBUKS och social- och hälsosektorns arbete på området. Ministerrådets tvärsektorieella strategi för barn och unga 2016-2020 har ett strategiskt insatsområde som specifikt handlar om stödja och stärka utsatta barn och ungas levnadsvillkor i Norden. Därför har bland annat NORDBUK igångsatt projekt som ska medverka till att uppfylla målet, till exempel genomförde det norska ordförandeskapet i NORDBUK en expertkonferens kring barnfattigdom i Norden, med fokus på hur man mäter och följer upp arbetet. NORDBUK har även sedan tidigare genomfört satsningar inom just tematiken barnfattigdom. NORDBUK har också fattat beslut kring en studie om barn och ungas levnadsvillkor i Arktis, samt beslutat att utföra en kartläggning av vilka olika barn- och ungdomsundersökningar som görs regelbundet i de nordiska länderna, Färöarna, Grönland och Åland.

Nordens välfärdscenter (NVC) har i flera år arbetat med olika projekt kring utsatta barns levnadsvillkor. Härunder kan t.ex. nämnas projektet "Nordens barn" (2011–2013) om tidigt förebyggande interventioner för familjer i risk för social marginalisering, projektet "Barnfattigdom (2013-2015)", projektet "Unga in i Norden" (2014-2016) om psykisk hälsa, arbete och utbildning, samt projektet "Nordens barn - fokus på barn i fosterhem" (2015). För tillfället driver NVC också ett projekt om nyanlända barn och unga i Norden, med fokus på integration.

Ministerrådet för social och hälsa (MR-S) samlar också årligen genom NOSOSKO statistik på fattigdom i barnfamiljer i Norden, samt hur många barn och unga som placeras utanför hemmet i Norden på grund av sociala orsaker. Därutöver samlas statistik på antalet självmord i Norden i ålderskategorierna 10-19 år, samt 20-24 år.

7. Inom Nordiska ministerrådet har ministerrådet för arbetslivsfrågor (MR-A) under en längre tid sett positivt på att genomföra trepartssamtal på nordisk nivå. Detta kommer bland annat till uttryck genom att arbetstagar sidan (som är organiserad genom NFS - Nordens fackliga samorganisation) som ut-

gångspunkt deltar i alla ministermöten. I mötena deltar också som utgångspunkt representanter från ordförandelandets arbetsgivarorganisationer. Denna modell har följts i och med att det inte finns en formell nordisk samarbetsorganisation för arbetsgivarorganisationerna. Utöver ministermöten brukar även arbetsmarknadens parter inbjudas att delta och ha en aktiv roll i samband med olika ordförandeskapsaktiviteter samt involveras när ett nytt samarbetsprogram inom arbetslivsområdet ska tas fram. Ministerrådet har tidigare svarat på Nordiska rådets rekommendation 2/2015 om möjligheterna att upprätta nordiska trepartssamtal, och konkluderat att en ändring av det nuvarande organisationsläget inte kan genomföras med tvång. I förhållande till den aktuella rekommendationen hänvisar rådet specifikt till trepartssamtal kring Agenda 2030 och framtida utmaningar på den nordiska arbetsmarknaden. Den nordiska samarbetskommittéen (NSK) har den 5 december 2017 beslutat att be alla sektorer att under 2018, senast i början på 2019, hålla en diskussion om sektorernas framtida arbete med Agenda 2030. I denna förbindelse förväntas ämbetsmannakommittén för arbetslivsfrågor (ÄK-A) att diskutera uppföljningen av rådets rekommendation.

8. En av de överordnade ambitionerna i "Generation 2030" är att främja förståelsen av Agenda 2030 bland Nordens befolkning. Nordiska ministerrådets sekretariat kommer i 2018 att ta en närmare dialog med FN-förbunden och Föreningen Norden, för att undersöka eventuella samarbetsmöjligheter på detta område.
9. Det är ministerrådets bedömning att rådets rekommendationer inte föranleder ett behov att justera själva programtexten för programmet "Generation 2030" (godkänt av MR-SAM i september 2017), i och med att rekommendationernas operativa karaktär gör det mer ändamålsenligt att bemöta dem i implementeringsarbetet av programmet, eller i andra delar av ministerrådets verksamhet, i enlighet med det som beskrivs i inledningen av meddelandet.

Nordiska ministerrådet anser därmed att rekommendationen är uppfylld.